

Üürenicinin adı, soyadı _____

Lişey, okul _____

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA XXVIII-ci Respublika olimpiadası

X klas
Mardin 6 - 8

I. Verili teksti dikathı okuyın. Durguçluk nişannarını koyun.

Bir paarça vakittaan sora kervan kalkındı bu perdedän da yollandı ileri□ Burası uygun geldiydi onnara□ ama pek yakındı graniçaya□

Gıcırtı-gıcırtı□ otladarak hem mallarını□ kuşku gidärdi bu tekerleklär üstündä “küü”□ aarardı er yapınmaa□ Geçtilär birkaç yamaç□ daacık□ da tä yaklaşêrlar bir küü yıkıntılarına□ Hepsinä sansın bir fasıl geldi□ titsi□ gorerák□ ani bu erdä yaşamış birkimsey da brakıp gitmişlär□ nedän kaçtı onnar□ acaba brakıp sarı toprak kufnelerini□ bordeylerini□ kotlonnarını□ firınnarını□

- Onnar kaçmış biz dä geleriz□ Neyä□ Allahım□ □ ofladı Dona babu□

(D.Tanasoglu „Uzun kervan“)

6 bal

- Gaguzların istoriyasında yazdırılı olmuşlar, angi periodu kaplêêrlar?

Komentariya yaparak, o asiri (vakıdı) yazdırın. (5 cümle)

6 bal

II. Aşaadakı verili sınışları tamannayın.

- a) Baalaycılı dalsız katlı cümleleri kurun. Dalsız katlı baalayıcıları yuvarlak içünä alın:
- *birleştirän baalaycılı cümälä*

2 bal

- *ayırdan baalayıcılı cümlä*
-
-

2 bal

- b) Teksttän iki aderlik çıkarın, onnarın tipini, sayısını, üzünü belli edin.
-
-

2 bal

- c) Verili adlıkları shemaya görä diiştirin:

- *resimci (doorudak hal, saabilik forması: I üz, çokluk sayısı)*
-
-

- *gözlük (temel hal., saabilik forması: II üz, birlik sayısı)*
-
-

- *Oguz dedelär (gösterek hal, saabilik forması: I üz, çokluk sayısı)*
-
-

6 bal

- d) Verili örnää görä tablıṭayı doldurun:

Laflar	Lafin temeli	Lafin kökü	Laf kurucu afikslär	Laf diiştirici afikslär	Söz payı
Topladık	topladı	topla	-	-dı, -k	işlik
Sürülmedik (tarla)					
Buluşturasın					
Tutkal					
Yazısız					
Üklenmişmiş					
Kiyatçılık					

6 bal

- e) Teksttän verili cümleyä sintaksis analizini yapın:

Bir paarça vakittaan sora kervan kalkındı bu perdedän da yollandı ileri.

7 bal

III. Okuyun şiiri da aşaadakı soruşlara cuvap verin.

Sana kabaat atıp,
Pak esirer onnar,
Kimnär düşüş, düştü,
Kuvet kullansınnar;

Koru ahmaklardan
Gelän günnermizi,
Topraa, otu, bizi...
Kızgın ko sevelim,

İidä – sevinelim,
Zorda hiç korkmaylim,
Türkü da çalalım.

Olsun duumak, ölüm,
Ama sırasında...

Salt bitmesin günnär,
Tikanmasın dünnä
Mantar karasından.

(**N. Baboglu** – “Asirim”)

- a) Büünkü asirä (vakıda), şairin duygularının yaraştırarak, kendi bakışınızı açıklayın. (4 cümlä)

5 bal

- b) ***Olsun duumak, ölüm,***
Ama sırasında... Bu iki sıracı ne türlü olur annayalım? Açıklayın. (5 cümlä)

6 bal

- c) Şiirdä 3 artistik kolaylığını bulun da çıkarın.

3 *bal*

IV. „Düşünärsän ii, fikirin dä doorulur iilää” temasına göre kısadan (1sayfaya kadar) kendi fikirinizi açıklayın.

Fikirinizi açıklamaya deyin, aşaadakı planı esaba alın:

- Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekili hem temanın (konu-nun) baalantısı olsun.

12 bal

- Fikirinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).

10 bal

- Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, lääzimni materialı kullanın.

10 bal

- Derindän kendi bakışınızı, pozīt̄iyonuzı, kişiliininizi gösterin.

8 bal

